

College voor Toetsen en Examens

LATIJNSE TAAL EN LITERATUUR VWO

VAKINFORMATIE STAATSEXAMEN 2016

V15.7.0

De vakinformatie in dit document is vastgesteld door het College voor Toetsen en Examens (CvTE). Het CvTE is verantwoordelijk voor de afname van de staatsexamens voortgezet onderwijs en draagt zorg voor de kwaliteit en het niveau van de examens.

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) is belast met de praktische uitvoering en organisatie van de staatsexamens. Met vragen over deze vakinformatie kunt u contact opnemen met de afdeling Examendiensten van DUO: (050) 599 89 33 of staatsexamens@duo.nl.

Inhoud

1	Opzet van het examen	5
2	Het examenprogramma	5
3	Beschrijving eindtermen	5
4	Het centraal examen	5
5	Het college-examen	6
6	De beoordeling van het college-examen	7
7	Het eindcijfer	7
8	Bijlage 1 De minimumlijst Latijn	8
10	Bijlage 2 Examenprogramma 2017	9

1 Opzet van het examen

Het examen bestaat uit een centraal schriftelijk examen en een college-examen.
Het college-examen bestaat uit een mondeling examen.

2 Het examenprogramma

Latijnse taal en literatuur	centraal examen	college-examen
Domein A: Reflectie op klassieke teksten	X	X
Domein B: Reflectie op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur	X	X
Domein C: Zelfstandige oordeelsvorming	X	X
Domein D: Oriëntatie op studie en beroep		X*
Domein E: Informatievaardigheden		X

* Domein D: Oriëntatie op studie en beroep wordt alleen geëxamineerd in combinatie met het profielwerkstuk.

3 Beschrijving eindtermen

Een beschrijving van de eindtermen voor het centraal examen en de uitwerking van de minimumlijst zijn te vinden op: www.examenblad.nl > kies jaarring 2016 > vwo > talen: Latijn > Syllabus 2016 Latijn, vwo > 2. Specificatie examenstof van het centraal examen en bijlage 1: Examenprogramma Latijnse taal en literatuur vwo en bijlage 3. De minimumlijst Latijn.

4 Het centraal examen

Het centraal schriftelijk examen wordt schriftelijk afgenomen in één zitting van 180 minuten (zie examenrooster).

Het gebruik van een woordenboek Latijn - Nederlands en het basispakket hulpmiddelen is toegestaan. Voor basispakket hulpmiddelen, zie Regeling toegestane hulpmiddelen. De eindtermen worden geëxamineerd aan de hand van een jaarlijks wisselend voorgeschreven pensum van Latijnse en uit het Latijn vertaalde teksten die zijn gekozen vanuit een thematische invalshoek. Het College voor Toetsen en Examens zorgt voor de vastlegging van de examenstof in een syllabus. Daarin is de thematiek omschreven tezamen met het benodigde referentiekader en de daarvoor relevante termen en begrippen.

Het centraal examen heeft betrekking op een thema en/of genre aan de hand van authentieke teksten van een of meer auteurs en van vertaalde teksten.

De syllabus omvat de verwijzing naar:

- een selectie van Latijnse teksten van ten minste 30 pagina's (Oxford Classical Text), die voor het thema relevant zijn;
- een selectie van tenminste 45 pagina's van uit het Latijn vertaalde teksten die eveneens betrekking hebben op het thema.

***Nota bene:** de syllabus voor zowel het **centraal examen** als het **college-examen** is uitgewerkt in examenbundels die de uitgeverijen Eisma, Hermaion en Primaverapers hebben uitgegeven ten behoeve van het voortgezet onderwijs.

Voor het **centraal examen** in 2016 is het examenonderwerp:

Kernauteur: Vergilius

Genre: Epos

Teksteditie: P. Vergili Maronis opera ed. R.A.B. Mynors Oxford (OCT) 1969

Rode draad: Van Troje naar Italië

In het centraal examen komen de volgende onderdelen aan de orde:

- het vertalen van een niet tot het pensum behorende, geannoteerde Latijnse tekst uit het werk van de kernauteur;
- het beantwoorden van vragen over één of meer teksten uit het in het Latijn gelezen pensum;
- het beantwoorden van vragen over één of meer teksten uit het in vertaling gelezen pensum;
- het beantwoorden van vragen over één of meer niet tot het pensum behorende, uit het Latijn vertaalde teksten die inhoudelijk verwant zijn met de thematiek van het pensum en/of het beantwoorden van vragen over één of meer niet tot het pensum behorende teksten uit latere perioden, die inhoudelijk verwant zijn met de thematiek van het pensum.

5 Het college-examen

Het mondeling examen van 25 minuten vindt plaats in de maand juli (op scholen voor vso eind juni/begin juli).

Direct vóór het mondeling examen krijgt de kandidaat gedurende 20 minuten de tijd om één of meer teksten te lezen als voorbereiding op het examen (NB het examen bestaat uit een vertaling én het beantwoorden van vragen).

Tijdens de voorbereiding van het mondeling examen mag gebruik gemaakt worden van een zelf meegebracht woordenboek Latijn – Nederlands en het basispakket hulpmiddelen.

Uiterlijk twee jaar voorafgaand aan de afname van het examen maakt het College voor Toetsen en Examens de samenstelling van het pensum voor het college-examen bekend: in principe wordt daarvoor het pensum gekozen van het centraal examen, één of twee jaar voorafgaand aan het college-examen. Inhoudelijke en thematische overlap met het centraal examen wordt daarbij voorkomen.

Voor het **college-examen in 2016** is het examenonderwerp:

Kernauteur: Cicero en Plinius

Genre: Epistolografie

- Teksteditie:
- Cicero, Epistulae ad Atticum: D.R. Shackleton Bailey, Stuttgart 1987 (Teubner),
 - Cicero, Epistulae ad Familiares: D.R. Shackleton Bailey, Stuttgart 1988 (Teubner),
 - Plinius, Epistulae: R.A.B. Mynors, Oxford 1963 (OCT).

De syllabus voor dit examen is te vinden op: www.examenblad.nl > jaarring **2015** > vwo > talen: Latijn > syllabus **2015** Latijn, vwo.

Het mondeling examen bestaat uit:

1. het beantwoorden van vragen over de voorbereide tekstpassage uit het pensum en over de achtergronden daarvan;
2. beantwoorden van vragen over de achtergronden van de teksten van het pensum;

3. het vertalen van een deel van de voorbereide tekstpassage uit het pensum.

6 De beoordeling van het college-examen

Tijdens het mondeling examen komen de volgende deelcijfers tot stand:

- één voor het vertalen van (een gedeelte van) de voorgelegde tekst: deelcijfer a
- één voor het beantwoorden van vragen over die tekst: deelcijfer b
- één voor het beantwoorden van achtergrondvragen: deelcijfer c

Het cijfer voor het college-examen wordt bepaald door de formule $(2a + 2b + c) : 5$, afgerond op 1 decimaal.

7 Het eindcijfer

Het eindcijfer wordt als volgt berekend:

(het cijfer voor het centraal examen + het cijfer voor het college-examen) : 2, afgerond op een geheel getal.

8 Bijlage 1 De minimumlijst Latijn

De minimumlijst Latijn bestaat uit drie delen:

- I vormleer,
- II syntaxis,
- III stilistische, narratologische en argumentatieve middelen.

Deel I en II bevatten een opsomming van de taalkundige verschijnselen die kandidaten moeten kennen en die niet geannoteerd worden bij de vertaalopgave bij het Centraal examen. Deel III bevat een overzicht van literaire termen die door het CvTE bekend worden verondersteld.

De minimumlijst Latijn hanteert de terminologie die ook bij het Centraal Examen gehanteerd wordt.

10 Bijlage 2 Examenprogramma 2017

Het examenprogramma 2017 (oude programma/bezemexamen)

Latijnse taal en literatuur	centraal examen	college-examen
Domein A: Reflectie op klassieke teksten	X	X
Domein B: Reflectie op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur	X	X
Domein C: Zelfstandige oordeelsvorming	X	X
Domein D: Oriëntatie op studie en beroep		X*
Domein E: Informatievaardigheden		X

* Domein D: Oriëntatie op studie en beroep wordt alleen geëxamineerd in combinatie met het profielwerkstuk.

De examenstof 2017 (nieuwe programma)

Latijnse taal en cultuur		centraal examen	college-examen
Domein A: Reflectie op klassieke teksten en antieke cultuur	subdomein 1: reflectie op klassieke teksten	X	X
	subdomein 2: reflectie op antieke cultuur		X
Domein B: Reflectie op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur	Door de bestudering van de Latijnse en klassieke, vertaalde teksten tegen de achtergrond van de antieke cultuur:		
	Onderwerpen actualiseren die voortvloeien uit een confrontatie tussen deze teksten en eigentijdse ontwikkelingen; de eigentijdse cultuur plaatsen in het perspectief van de klassieke traditie waarin Europa staat	X	X
	voorbeelden uit de receptiegeschiedenis herkennen, deze plaatsen in de context van de betreffende periode in de Europese cultuur en de van toepassing zijnde werkingsmechanismen noemen; cultuuruitingen uit de latere Europese cultuur vergelijken met antieke cultuuruitingen		X
Domein C: Zelfstandige oordeelsvorming	beargumenteerde reactie formuleren op de inhoud van voorgelegde teksten en andere cultuuruitingen (uit de Oudheid en latere tijden)	X	X
	cultuuruitingen uit de latere Europese cultuur vergelijken met antieke cultuuruitingen en daarover een beargumenteed oordeel geven		X

Latijnse taal en cultuur	centraal examen	college- examen
Domein D: Oriëntatie op studie en beroep		X*
Domein E: Informatievaardigheden		X

* Domein D: Oriëntatie op studie en beroep wordt alleen geëxamineerd in combinatie met het profielwerkstuk.

Opm. De toelichting op het examenprogramma en de examenonderwerpen voor het centraal examen en het college-examen worden in 2016 bekend gemaakt.

